

OD NAŠICH DOPISOVATELŮ.

Oklahoma City, Okl. — Ctěná redakce! Oponitím rodinu a bývalou stárou svou domácnost. Jedu na jihu hrádou do té zastřené země. Při mém odjezdu z Hemingway byla kukuřice místy pomrzlá (26. a 27. srpna), nemohu určit jak aleko mrázek uskočil, neb nastala ne a já přemýšlel o mé rodině a o mé budoucnosti. Vlak prorážel pěni temno a uháněl k svému cíli, u zpořehouka začne slunko ozářovat krajinu, která brala na se jinou krásnost, začaly se stromy tu a tam zlatat, čím dál tím brala na se krásnější háv; kukuřice jsem již zraje spatřil, ale mistry jest špatná, bez času, místy zase obstojná a čím dle na východ tím lepší. Drobné díle mého vidění a úsudek nebylo nikde valné, neboť tuze málo chů byla k spatření, jak v Nebrasce tak i v Kansasu. Ještě se podařilo, že Kansas byl suší, ale za to si říci v Oklahomě libují. Když jsem skrze zastřenou zem, to bylo mému podivení, tráva krátká a suchá. Ze prerie hořely, to patřilo pouze od kansaských hranic. Čím dle jedeme, tím více se začíná jina zelenat. V Oklahomě již mnozí sekaří sena po druhé, korny jsou dobré a písenice jest trochu pokozena sněží a to se přičítá též suchu, reb prý bylo začátkem červená sucha. Celou cestu nebylo Čechů k vidění, až když jsme zastavili v York, Neb. Tam se přiblížili rolníci a oni krajany jsme pak častěji viděli. Jaké bylo naše překvapení! Naše vřelost při pohledu na města, tak krátký čas vzrostla a jaké naše podivení nad tím pokrožením a nad tou krásnou stavbou Guthrie a v Oklahoma City. Toto poslední město bylo našim cílem. V Oklahomě se ptáme po našem rolníku p. Čiviši a p. Dolák nás s ochotou na místo dovedl, byli jsme vřelí přijati od p. Čivišové, neb její manžel byl za svým povoláním přišel až drubý den. Naše shledání bylo upřímné. První návštěva byla p. Hraběte, hostinského, kde jsem patřil krásně upravené jeviště. V tom jest vidět nejlépe pokrok našinů. Též v oné místnosti odbývá řád S. P. S. své sebzě. Že si Češi zde dosti dobře stojí a obchodníci vláště, toho důkazem jsou krásné kory. Značná část našinců jest zaměstnána v různém zaměstnání, ale směs si libují. Seznámil jsem se mnohými uvědomělými rodáky, kteří s p. Benešem, s nfmž jsme si vzájem porozuměli. Byl jsem na vyhlednut na venek k p. Skalovi, je jsem sledal pilného českého rolníka. Jest vzdálen as 12 mil od Oklahomy. Vracím se po dobrém hostění zpět do města pěšky, neb si krajinu dobře prohlédl. Rozdílné jest porovnání proti státu Nebrascce. Nemám dosti příležitosti, bych mohl vše popsat, to mne ovládá stesk po rodině. Přijí jen tolik, kdo pozemek obdrží, že má dobrou budoucnost před sebou a že jest též velká láce farmerových plodin zde, vyjma kukuřice a bramborů.

Doufám, že snad vám budu moci dát alespoň jakýsi úryvek o tom státu do území z místa, odkud já jedu. Vyjedu povozem, který jsem již objednal, s p. Sekavcem. Vyjezdí nás šest. Bratři rodáci oklamání! Zanechte váš tevnivost a čte se jak pravil Fr. Palacký: "Můj k svému!" Vychovejte mládež ve svém rodném jazyku. Jak to vyjímá, když jest úplně český a mladěž na české otázky odpovídá v jazyku jiném.

Na zdar! K. Rendla.

Breslavě, dne 11. září, 1893. — Ctěná redakce! Ptáte se kdy byl založen první český spolek v Americe, kdo jeho zakladatelem. Dle mého mínění byl to Tuma. Až do roku 1840 nepomyslí žádný Čech se zúčastňovat, a to ze dvou příčin,

Předně v Čechách byly po francouzské válce zlaté časy, vše bylo lačné a práce dost, výděly dobré. Lidé byli poctivi a upřímní, peníze si přehléli jen na čestné rukou dání, bez úpisu. Vlak roku 1840 udeřily velká sucha, tak že brambory všechny zhnily v zemi na polích. Odté doby začala bída všeobecně se proklubávat a čím dále tím hůře bylo, obavláše tam kde stál lid pod robotou. Svobodní rolníci měli orlem lépe, však bída zasáhla i ti, obavláše když roku 1844 se začali Němci zblížovat a horovat pro velké Německo. V Čechách pomýšela láska k bifistmu, peníze bez úpisu mnozí stratili, rukodělníci neplatili, za možnější měřené i svobodní rolníci horovali pro Velké Německo a vřelost jí se mluvilo německy, neb kdo uměl mluvit trochu německy, považován byl za vzdělance. Na to začal český lid pomýšlet na vystěhování do Ameriky. První vystěhovalci z Kutné Hory byli: Pospíšil Ot. I. šenkýř, Fürst truhlář, Ot. II. dle guberniálního pasu 1845. Guberniální pas stál mnoho peněz, 50 zl. ve stříbře. Bez něho nemohla ani myš přes hranice. Zemské hranice byly silně hlídány stráží grenzjágrama, tak hustě, že nebylo možno uniknouti a kdo by se byl odvážil přistoupit k zemské hranici, byl od hranicářů na místě zastřelen. Češi byli v Německu považováni mezi obecným lidem za Hochdajce, neb málo kdo v Německu věděl, že Böhmen jsou Češi. Roku 1847 přehlo z Mohuče od 35. pizeňského pluku Köffenbüllera 39 mužů do Ameriky. Pínek byl povolán do Čech a na jeho místo dosazen 11. tábořský pluk arciknížete Rainera 1847 a 9 setin dělostřelstva od pražského pluku č. 1. a jedna setina "bombardérů", kteří pominuli jako granátníci 1849. Lokaj gen. Uhlmana od dělostřelstva, jménem Tuma, ujel z Mohuče do Ameriky a vzal sebou generalovu kasu i s penězi. Za Tuma následovali Stropček, Skala, Vlk, Zajíček, Lexa, Cukr, Osoba. 1849 z Frankfurtu od mysliveckého praporu počtetvedoucí Toužimský i s penězi pro prapůr přehlo do Ameriky. To dodalo kuráže i jiným, teť i já jsem se spojil s 21 muži, že přehnem, poněvadž nám psal Tuma, že má v New Yorku hostinec, České Casino a že založili si spolek Českou Lípou. To táhlo u vojska. R. 1850 byla vyslaná pro nás malá parolod z Rotterdamu, však malá loďka přijela pro nás k břehu. Stráž nás zhlídla a počala za námi střílet, ale přece 19 mužů přehlo; jen já a Jakub Matějka jsme spleli stráž, ona nás počala pronásledovat a my jí unikli a těm 19ti jsme pomohli, neb stráž byla malá, jen ze 6 mužů a nevěděla, že 19 jich uteklo, tak pronásledovala nás skoro 3 hodiny, až jsme jí zmizeli a žádný se nedověděl kdo ti dva muži byli. My oběhli město a branou co byla pruská stráž, jsme se dostali do pevnosti. Od r. 1848 na zimu, až do 1851 se český lid stěhoval do Ameriky s guberniálním pasem. V Praze u vlády se mňže každý přesvědčit, že tomu tak jak pšů. Teprv od r. 1850 mohli dávat právodní listy okresní hejtmánové, jako nyní. Z Čech vystěhovalci jeli přes Bavorsko do Mohuče. V Mohuči byl přeplavní jednatel Karl Rabe, Rheinstrasse, jen že musili přesedávat v Holandsku; po Rýnu nemohly velké parolodě jet skrze úžiny. Do Mohuče přijelo z Čech 700 osob najednou, 300—400 atd. nejvíce, ze slánského, berounského, loketského a kouřimského kraje. V Mohuči musili čekat na parolod 1 neb 2 dny a když neměli dost místa v hospodách pro ně, tak jsme je vzali do kasáren. Některé houfky měli špatné vůdce, an je o peníze okradli a jim utekli. Vojači však pomohli. To bylo volání "S bohem, na shledanou!" Doufám, že některý z těch nejstarších vlastenců se na to dobře pamatuje, co se sem od vojska dostali, byli z nich z Kutné Hory Zdrobek, Zajíček, Toužimský, bývalí moji spolužáci. Osoba z Nových Dvůrů u Kutné Hory, bývalý vojín

u Honvédův v Uhrách, a spolu jsme přišli s transportem 11. pluku do Mohuče. Tuma, Lexa, Skala, Cukr, byli z tábořského a kouřimského kraje. Kto který se usadil, nevím; a z těch 19 mužů jsem se dověděl jen o jednom, pod cizím jménem Seny; ten byl za před 26 lety v Brooklyn, N. Y. na cihelnách. Tuma byl první český dopisovatel v Americe. On psal Karlu Havlíčkovi do novin, to mě můj svat psal k vojáku, že jeden bývalý vojín jménem Tuma jim s Ameriky dopisuje. Můj švagr Prokopce, rodem z Písku, byl u Karla Havlíčka prvním sa cčem. V úctě Antonín Kotsian.

Píasi, Neb., 13. září. — Ct. red. O vřelosti spáchané v Brainard panují různé zprávy, v každých novinách jinak. V Pokroku Západu stojí, že to byl syn Josefa Kastla. (Pozn. red. — Není tohle mejluňk?) A proto upozorňuji, že to nebyl můj syn, nýbrž syn mého bratra, Jakuba Kastla. Hoch se učil sedlátem v Brainard as 6 měsíců a jak to bývá a takovými výrostky, více bláznavství než rozumu, měli nějakou hru v předbírání, klobouků shazování, při čemž syn mého bratra náhodou udeřil bankéřova hochu. Z toho povstala hádka, ale syn mého bratra utekl. Syn bankéřův uměnil si opatřit si Kastlovi a k němu se přidal též R. Kavalec. Pšali po něm delší čas, ale Kastl se jim oňhal, tak mi to bylo řečeno od řádných lidí. Že nic zlého nemyslí, dokazuje to, že při něm nebyla nalezena žádná zbraň, ani nůž, kdežto soupeřník jeho měl pistol a "knuckles" a možno že víc, ani pracuje ve š. oru železníckém. Dne 20. m. m. potkal R. Kavalec Kastla a počal mu nadávat. Kastl odpověděl a tu Kavalec přiskočil a udeřil jej do spánku až se svalil. Pak se zvedal a dva čeští hoši mu chtěli pomoci, ale kol stojící Amer. tomu zabránili, měli z toho zert, tak že Kavalec měl příležitost dát mu druhou ránu. Ti Američané byli z přízně syna bankéřova a tím způsobem byli rádi, že dal Kavalec Kastlovi, co mu bylo slibováno. Vrah byl od neznámého chycen a držen, ale při návalu lidu musil být puštěn. Vydal se pak sám úřadům. Při výslechu svědčili svědci, že L. Kastl začal, že byl rabiják a ožratec, že Kavalec to učinil v sebeobraně atd. a na základě takového nepravého svědectví byl Kavalec propuštěn. A tím má být Jakubovi Kastlovi, otcí zavražděného, zabráněn přístup k dalšímu potrestání, kdežto on ani o ničem nevěděl, že se děje nějaké vyšetřování, an ten den byl pohřben. Vlak na cestě byl zastaven a vráčen do svého domova a jiná komis přijela a mrtvola znovu prohlédnuta a tu přišlo na jevo, že byl Kastl od Kavalece "knuckles" udeřen do spánku a druhou ranou vaz sražen a kopnutím žebro přeráženo. V David City teť nechť žádný jiný soud přfjmout, tak že jest-li bude Jakub Kastl chťt nechť potrestat Kavalece, musf několik set dolarů na soud obětovat. Pro vyptíf sklenky piva v neděli je zákonů dost, potrestání zločinu si ale musf koupit. Tak se mají věci na světě. Raději pomlčím o tom, neb se mi krev pění při té nepravdělnosti. V úctě Josef Kastl.

Pozn. red. — Jest-li o některé věci v různých listech kolují různé zprávy, to není ku podivu. Tažme se na nějakou udalost deseti očitých svědků a každý bude jí jinak vyprávět a jelikož novinař není vševedoucí, může prodati pouze jen tak jak koupil. — Některé částě dopisu nedovoluje nám tiskový zákon otisknouti a proto jsme je vynechali.

Chadron, Neb., dne 13. září, 93. — Ctěná redakce! S dopisem jsem již dva týdny váhal a bez mála ještě nemám dosti odvahy vám psát — je již po žních (mimo korny) a abych vám podal pravý výsledek mlácení, to podle sebe nemohu, neboť letos mě vymlátily kroupy — však ale jsou farmáři, kteří přicháží ke mně a již jejich obilí vymlátili, ti vypra-

vuji, že písenice sype od 4 do 10 buš. po akru. Právě jsem dostal dopis od p. Jana Staňka z Box Butte Co., který pšle: vysel jsem 36 bušů písenice a když namlátím 100 bušů budu rád, ovsa jsem vysel 16 bušů, ten jsem ani nesekal, neboť jsem mistry ani neviděl, jest-li tam jaký rost. Též zde dnes byli pp. Havlíkové od Rushville, ti mají již vymláčeno, jeden vymlátil 4 buše po akru a druhý 64 bušů.

Povídal mi strýček Štěpán Havlík, mám i sekce lantu a kdybych dostal za to ve Wisconsinu neb v Minnesotě 40 akrů, kde se vše urodí, tak bych s radostí dal moji i sekce. Druhý, mladý p. Havlík povídal: Štěpáne, dal jsem i sekce za 80 akrů pozemku v Kansas, které jsem nikdy neviděl, za to ale nic nedám, jest-li těch 80 akrů za něco stojí aneb ne. Já jsem se tady u toho mizerného Rushville trápil s let a ještě jsem zde dobrou úrodu neměl a ani neviděl, mě jsem písenici zasetau u sámě stodně, tak že jsem si myslel, že to zkusím a že kus budu zalévat, vzal jsem si s tím každý den práci, a asi něco okolo i od i akru jsem sluncem vyhřátou vodou každodenně zaléval, ale konec ke konci, — výsledek na zrno byl stejný nežli ta, co jsem zaléval, že ostala děl zelená. — Pan Havlík jest nasycen té to krajiny a odjede budoucí týden do Čerokýzského pásma aneb do Arkansas. — Pan V. Chládek mlynář a grocerista a při tom jako republikán za presidenta Clevelanda poštímistr z Dunlap, což je již něco zvláštního, byl zde dne 4ho září a se vyjádřil, že by rád ukázal chadronských Čechům jeho kouzelnické kousky a při tom, že by se uspořádalo nějaké divadlo (při těchto špatných časech bylo by k přání, aby jsme pořádnou porci obveselení mysle dostali.) Myslím, že pan profesor Chládek obmýšlí ukazovat u nás jeho kouzelnické kousky dne 7. října, tedy ať jest na ten den každý na to připraven. Večer to bude zábavný, neboť kdo zná p. profesora Chládku a mistra Holana, vř zajisté dokud je vindry v kapse, že žádného, jeden ani druhý nezarmoutí. Musím sám doznat, že takových dvou Čechů a vlastenců, jako jest pan Chládek a pan Holan máme zde na tom skroušeném západě tuze málo. Na zdar Vašemu listu! Henry Štěpán.

Síla a zdraví.

Nečtíte-li se být silným a zdravým, zkuste Electric Bitters. Lét tento působí přímo na jádra, žaludek a ledviny, pomáhá orgánům těmto dík jim snadněji vykonávat. Jest-li stížností bolesti hlavy, najdete rychlou a stálou úlevu v užívání Electric Bitters. Jedinká zkouška vás přesvědčí, že toto jest lék, jakýž potřebujete. Velké lahve pouze za 50 ctů. v lékárně Goodman Drug Co.

Nezapomeň!

Tak zvolala naš Brownova žena—nezapomeň přinést láhev Hallerovy Sarsaparilly, jest tak dobrá.

Spravedlivé a jisté.

V době nynější stále se počasi měnit a tělo lidské, nemohouc se tak vpraviti změny tyto, podléhá mnohým nemocím, zvláště kašli a nastužením, z kterých povstávají neduhy velmi nebezpečné. Nutno, aby každý měl doma *Severův Balsám pro plícní neduhy*, který již obstál dlouholecitnou zkouškou proti všem jiným lékům. Chcete-li mítí lék spravedlivý, jisté účinkující, kupte si tento lék. Má příjemnou chuť. že i děti rády ho užívají. Cena lahve 20 a 25 ctů. Vždy chťtjte Severův Balsám, žádný jiný. W. F. Severa, Cedar Rapids, Iowa

Česko-americká kuchařka.

Třetí valné rozmožené a opravené vydání Česko-americké kuchařky vyšlo právě tiskem. Obsahuje na 298 stranách mnoho set nejrozmanitějších předpisů k přípravě jídel. Vázaná prodává se za \$1.00. Právě jsme obdrželi zásobu spisu toho. 2—) Vyd Pokroku Západu

NEBRASKA.

— Z káznice lincolnské uprchl v noci na středu Charles McClure, kterýž pro oloupení vlaku u Omaha minulého jara odsouzen byl do káznice na 15 roků.

— U Grand Island zastřelil se v úterý na honě 21letý mladík August Herberhardt. Ocelná rána vyšla z račnice náhodou při jízdě na voze.

— Pan F. J. Sadilek, ve Wilber, Neb. má noběle zařízený nábytkový (Furniture) obchod, který vykoupil od p. Shackeltona a posloužil kaldé. mu jako vždy, svědomitě. 49—3m

— Prague má nového poštmistra. Na místě dosavadního poštmistra p. W. C. Kirchmana ustanoven byl náš jednotel p. Ant. Kašpar, jemuž srdečně gratulujeme.

— Ve čtvrtek vznikl oheň v přibytku Moris Palmera ve Schuyler, od gasolinových kamínek, při naplňování nádrčky gasolinem. Dám byl značně poškozen.

— Ve středu ráno vypukl požár ve Wahoo v budově, v kteréž C. A. Johnson měl grocerii a N. J. Anderson fotografickou galerii a zničil oba obchody, budova valně poškodiv.

— Na křižovatce dráh St. Joseph & Grand Island s Rock Islandskou, ve Fairbury udála se min. úterý srážka; dva nákladní vlaky couvaly a vrazily do sebe. Několik vozů bylo rozřfštěno.

— Sudí Doane, demokrat, ustanovený minulým sněmem k vedení žaloby proti bádlerům, jež sněm v obžalobu dal, nebyl spokojen s 1000 dolarů, které mu za měsíce práce výbor povolil a jelikož z povolených k tomu ctili peněz ještě něco zbylo, žaloval výbor ještě o pět set. Vrána vráně oči nevyklube a proto sudí Strode Doanovi přisoudil co žádal, však výbor odvolá se k vrchnímu soudu.

— Úřední zpráva o stavu losení za týden končící dnem 11. září zní, jak následuje: Ani kapka deště nepadla v Nebrascce v minulých 7 dnech, na tak dalece, jak této úřadovně ohlášeno bylo. Teplota byla neobyčejně vysoká po celém státě a slunečno bylo nepřetržitě. Pastviny a zahrady vysychají, půda je příliš suchou pro orbu. Ozimka místy vzešla a vypadá zelená a zdravá. Bramborům nepomůže již ani dést a vyhlídky na úrodu jsou špatné. Stav úrody kukuřice se zhoršil valně, neboť následkem horkého a suchého počasí klasy schnou a se scvrkají. Před mrazem teť nebezpečí není žádné. Z jednotlivých okresů došly následující zprávy:

Clay: Počasí suché; kukuřice úplně dožrála a odhaduje se, že celková úroda bude skoro tak hojná jako loňská. K setí ozimky je příliš sucho, ač mnohá pole jsou připravena.

Fillmore: Orba skončena a ozimka zaseta; kukuřice dosýchá.

Lancaster: Ozimka stojí pěkně; kukuřice zraje; pastviny potřebují deště a k orbě jest sucho.

Pawnee: Kukuřice schne rychle; pozdní brambory potřebují deště.

Saunders: Týden byl dobrým pro zrajf kukuřici a senoseč. Kukuřice všechna mimo nebezpečí mrazu.

Colfax: Příliš sucho pro orbu, ale kukuřice zraje rychle.

Cuming: Orba valně pokročila a senoseč skončena. Ozimka a žito skoro vše zaseta a schází pěkně. Kukuřice rychle zraje a jest dobrá.

Holt: Příliš sucho k orbě. Kukuřice i pastviny suchem valně poškozeny.

Webster: Senoseč skoro skončena a sena je skrovně. Málo setí vykonáno, půda příliš suchá; pastviny vyschly.

Buffalo: Vyhlídka na sklizeň kukuřice není tak dobrá jako před týdnem; teplé větry a sucho škodí kukuřici i trávě.